

RAAD VAN STATE
afdeling Wetgeving

CONSEIL D'ÉTAT
section de législation

advies 61.989/1/V
van 4 september 2017

avis 61.989/1/V
du 4 septembre 2017

over

sur

een voorontwerp van wet 'tot
wijziging van artikel 9ter van
de wet van 2 april 1965
betreffende het ten laste nemen
van de steun verleend door de
openbare centra voor
maatschappelijk welzijn'

un avant-projet de loi
'modifiant l'article 9ter de la
loi du 2 avril 1965 relative à la
prise en charge des secours
accordés par les centres publics
d'aide sociale'

Op 25 juli 2017 is de Raad van State, afdeling Wetgeving, door de Minister van Maatschappelijke Integratie verzocht binnen een termijn van dertig dagen, van rechtswege verlengd tot 8 september 2017,^(*) een advies te verstrekken over een voorontwerp van wet 'tot wijziging van artikel 9ter van de wet van 2 april 1965 betreffende het ten laste nemen van de steun verleend door de openbare centra voor maatschappelijk welzijn'.

Het voorontwerp is door de eerste vakantiekamer onderzocht op 29 augustus 2017. De kamer was samengesteld uit Wilfried VAN VAERENBERGH, staatsraad, voorzitter, Jeroen VAN NIEUWENHOVE en Peter SOURBRON, staatsraden, en Wim GEURTS, griffier.

Het verslag is uitgebracht door Rein THIELEMANS, eerste auditeur.

De overeenstemming tussen de Franse en de Nederlandse tekst van het advies is nagezien onder toezicht van Wouter PAS, staatsraad.

Het advies, waarvan de tekst hierna volgt, is gegeven op 4 september 2017.

*

Le 25 juillet 2017, le Conseil d'État, section de législation, a été invité par le Ministre de l'Intégration sociale à communiquer un avis, dans un délai de trente jours, prorogé de plein droit jusqu'au 8 septembre 2017,^(**) sur un avant-projet de loi 'modifiant l'article 9ter de la loi du 2 avril 1965 relative à la prise en charge des secours accordés par les centres publics d'aide sociale'.

L'avant-projet a été examiné par la première chambre des vacations le 29 août 2017. La chambre était composée de Wilfried VAN VAERENBERGH, conseiller d'État, président, Jeroen VAN NIEUWENHOVE et Peter SOURBRON, conseillers d'État, et Wim GEURTS, greffier.

Le rapport a été présenté par Rein THIELEMANS, premier auditeur.

La concordance entre la version française et la version néerlandaise de l'avis a été vérifiée sous le contrôle de Wouter PAS, conseiller d'État.

L'avis, dont le texte suit, a été donné le 4 septembre 2017.

*

(*) Deze verlenging vloeit voort uit artikel 84, § 1, eerste lid, 2°, *in fine*, van de wetten op de Raad van State, gecoördineerd op 12 januari 1973, waarin wordt bepaald dat deze termijn van rechtswege wordt verlengd met vijftien dagen wanneer hij begint te lopen tussen 15 juli en 31 juli of wanneer hij verstrijkt tussen 15 juli en 15 augustus.

(**) Ce délai résulte de l'article 84, § 1er, alinéa 1er, 2°, *in fine*, des lois sur le Conseil d'État, coordonnées le 12 janvier 1973, qui précise que ce délai est prolongé de plein droit de quinze jours lorsqu'il prend cours du 15 juillet au 31 juillet ou lorsqu'il expire entre le 15 juillet et le 15 août.

1. Met toepassing van artikel 84, § 3, eerste lid, van de wetten op de Raad van State, gecoördineerd op 12 januari 1973, heeft de afdeling Wetgeving zich beperkt tot het onderzoek van de bevoegdheid van de steller van de handeling, van de rechtsgrond¹, alsmede van de vraag of aan de te vervullen vormvereisten is voldaan.

*

STREKKING VAN HET VOORONTWERP

2. Het om advies voorgelegde voorontwerp van wet strekt ertoe de artikelen 2 en 9ter van de wet van 2 april 1965 ‘betreffende het ten laste nemen van de steun verleend door de openbare centra voor maatschappelijk welzijn’ te wijzigen.

Aan artikel 2 van de wet van 2 april 1965 wordt een paragraaf 9 toegevoegd waarin wordt bepaald dat een openbaar centrum voor maatschappelijk welzijn (hierna: OCMW) bevoegd blijft om de nodige steun te verlenen gedurende de geldigheidsperiode van de beslissing houdende het verlenen van medische en farmaceutische hulp of voor de gehele ononderbroken duur van de hospitalisatie in geval deze de geldigheidsperiode van de beslissing overschrijdt.

De wijzigingen die in artikel 9ter van dezelfde wet worden aangebracht strekken er onder meer toe de opdrachten van de Hulpkas voor ziekte- en invaliditeitsverzekering (hierna: de HZIV) te verruimen tot het verstrekken van informatie over het tarief van de terugbetaling en tot de controle op de betalingen. Ook wordt voorzien in de mogelijkheid tot sanctionering van het OCMW indien blijkt dat de persoon aan wie de hulp werd verstrekt kon worden aangesloten bij een verzekeringsinstelling of indien het sociaal onderzoek niet naar behoren werd gevoerd.

ONDERZOEK VAN DE TEKST

Artikel 5

3. Naar luid van het ontworpen artikel 9ter, § 5, eerste lid, b), van de wet van 2 april 1965 wordt de HZIV ermee belast om, in naam en voor rekening van de Staat, controles te verrichten “welke bepaald worden door de Koning”.

Gevraagd naar de draagwijdte van deze delegatie, heeft de gemachtigde het volgende gepreciseerd:

“In uitvoering van het huidige artikel 9ter, § 5, van de wet van 2 april 1965 betreffende het ten laste nemen van de steun verleend door de OCMW's worden deze controles vandaag reeds bepaald in het koninklijk besluit van 18 februari 2014 betreffende de controle van medische en farmaceutische kosten in het kader van artikel 9ter van de wet van 2 april 1965 betreffende het ten laste nemen van de steun verleend door de openbare centra voor maatschappelijk welzijn.

Deze controles betreffen:

¹ Aangezien het om een voorontwerp van wet gaat, wordt onder “rechtsgrond” de overeenstemming met de hogere rechtsnormen verstaan.

- 1° technische controles op het niveau van de elektronische zending van de factuur;
- 2° controles op het al dan niet aanwezig zijn van een beslissing tot tenlasteneming overeenkomstig artikel 9ter, § 1, eerste lid van de wet;
- 3° controles op het bestaan van een ziekte- en invaliditeitsverzekering voor de patiënt;
- 4° controles op de toepassing van de reglementering van de ziekte- en invaliditeitsverzekering;
- 5° controles, wat betreft de vreemdelingen die illegaal in het Rijk verblijven, met betrekking tot de attesten dringende medische hulp.

Algemeen gesteld hebben deze controles dus betrekking op de in artikel 9ter, § 1, bedoelde hulp en meer bepaald op de elektronische facturen van de zorgverleners. Bovenvermeld koninklijk besluit van 18 februari 2014 blijft van toepassing. Een wijziging van dit besluit, met het oog op een precisering van deze controles, wordt momenteel bestudeerd.

Hoewel de te verrichten controles, omwille van hun technische complexiteit, bepaald worden door de Koning, kan de volgende precisering aangebracht worden in de ontworpen bepaling:

‘b) de door de Koning bepaalde controles te verrichten met betrekking tot de in paragraaf 1 bedoelde hulp;’.”

Met dit voorstel kan worden ingestemd.

4. Op grond van het ontworpen artikel 9ter, § 5, eerste lid, d), kan de HZIV “maatregelen” nemen in geval van administratieve gebreken in hoofde van en onverschuldigde betalingen aan zorgverleners.

De gemachtigde verstrekte in dit verband de volgende verduidelijking:

“De HZIV zal ermee belast worden om, in naam en voor rekening van de POD MI, maatregelen te nemen in geval van administratieve gebreken in hoofde van de zorgverleners en in geval van onverschuldigde betalingen aan de zorgverleners.

Deze maatregelen zullen inhouden dat de HZIV geen betaling van de medische en farmaceutische kosten zal uitvoeren ten aanzien van de zorgverleners, wanneer zij administratief in gebreke blijven, en dat de HZIV onverschuldigde betalingen aan de zorgverleners rechtstreeks van hen zal kunnen terugvorderen.

Het betreffen dus maatregelen ten aanzien van de zorgverleners.

Omwille van de technische complexiteit van deze maatregelen wordt geopteerd om deze nader te laten bepalen door de Koning. We stellen dan ook het volgende voor:

‘d) de door de Koning bepaalde maatregelen te nemen in geval van administratieve gebreken in hoofde van de zorgverleners en in geval van onverschuldigde betalingen aan de zorgverleners’.”

De Raad van State, afdeling Wetgeving, suggereert om aan de door de gemachtigde voorgestelde tekst de volgende zin toe te voegen:

“Deze maatregelen houden in dat de medische en farmaceutische kosten niet worden uitbetaald of dat ten onrechte uitbetaalde bedragen worden teruggevorderd.”

Artikel 7

5. Het ontworpen artikel 9ter, § 7, eerste lid, bepaalt dat de minister aan het OCMW een financiële sanctie kan opleggen, door middel van een “met redenen omklede” beslissing. Die toevoeging is tegelijk overbodig en misleidend.

Ze is overbodig omdat dergelijke beslissingen onder de toepassing vallen van de wet van 29 juli 1991 ‘betreffende de uitdrukkelijke motivering van de bestuurshandelingen’ en de verplichting tot formele motivering van die beslissingen reeds uit die wet voortvloeit.

Ze is misleidend omdat dergelijke bepaling de indruk wekt dat de formele motiveringsverplichting niet geldt buiten de gevallen waarin die verplichting uitdrukkelijk in de ontworpen regeling is voorgeschreven.

*

1. En application de l'article 84, § 3, alinéa 1er, des lois sur le Conseil d'État, coordonnées le 12 janvier 1973, la section de législation s'est limitée à l'examen de la compétence de l'auteur de l'acte, du fondement juridique¹ et de l'accomplissement des formalités prescrites.

*

PORTÉE DE L'AVANT-PROJET

2. L'avant-projet de loi soumis pour avis a pour objet de modifier les articles 2 et 9ter de la loi du 2 avril 1965 'relative à la prise en charge des secours accordés par les centres publics d'aide sociale'.

L'article 2 de la loi du 2 avril 1965 est complété par un paragraphe 9, qui précise qu'un centre public d'action sociale (ci-après : CPAS) reste compétent pour accorder les secours nécessaires pendant la durée de validité de la décision d'accorder l'aide médicale et pharmaceutique ou pendant toute la durée ininterrompue de l'hospitalisation lorsque celle-ci dépasse la durée de validité de la décision.

Les modifications apportées à l'article 9ter de la même loi visent notamment à étendre les missions de la Caisse auxiliaire d'assurance maladie-invalidité (ci-après : CAAMI) à la communication d'informations au sujet du tarif du remboursement et au contrôle des paiements. L'avant-projet prévoit également la possibilité de sanctionner le CPAS si la personne à laquelle l'aide a été octroyée pouvait être affiliée à un organisme assureur ou si l'enquête sociale n'a pas été effectuée correctement.

EXAMEN DU TEXTE

Article 5

3. Selon l'article 9ter, § 5, alinéa 1er, b), en projet, de la loi du 2 avril 1965, la CAAMI est chargée, au nom et pour le compte de l'État, d'effectuer des contrôles « qui seront déterminés par le Roi ».

Interrogé quant à la portée de cette délégation, le délégué a précisé ce qui suit :

« In uitvoering van het huidig artikel 9ter, § 5, van de wet van 2 april 1965 betreffende het ten laste nemen van de steun verleend door de OCMW's worden deze controles vandaag reeds bepaald in het koninklijk besluit van 18 februari 2014 betreffende de controle van medische en farmaceutische kosten in het kader van artikel 9ter van de wet van 2 april 1965 betreffende het ten laste nemen van de steun verleend door de openbare centra voor maatschappelijk welzijn.

Deze controles betreffen:

1° technische controles op het niveau van de elektronische zending van de factuur;

¹ S'agissant d'un avant-projet de loi, on entend par « fondement juridique » la conformité avec les normes supérieures.

2° controles op het al dan niet aanwezig zijn van een beslissing tot tenlasteneming overeenkomstig artikel 9ter, § 1, eerste lid van de wet;

3° controles op het bestaan van een ziekte- en invaliditeitsverzekering voor de patiënt;

4° controles op de toepassing van de reglementering van de ziekte- en invaliditeitsverzekering;

5° controles, wat betreft de vreemdelingen die illegaal in het Rijk verblijven, met betrekking tot de attesten dringende medische hulp.

Algemeen gesteld hebben deze controles dus betrekking op de in artikel 9ter, § 1, bedoelde hulp en meer bepaald op de elektronische facturen van de zorgverleners. Bovenvermeld koninklijk besluit van 18 februari 2014 blijft van toepassing. Een wijziging van dit besluit, met het oog op een precisering van deze controles, wordt momenteel bestudeerd.

Hoewel de te verrichten controles, omwille van hun technische complexiteit, bepaald worden door de Koning, kan de volgende precisering aangebracht worden in de ontworpen bepaling:

‘b) de door de Koning bepaalde controles te verrichten met betrekking tot de in paragraaf 1 bedoelde hulp;’ ».

On peut se rallier à cette proposition.

4. L'article 9ter, § 5, alinéa 1er, d), en projet, permet à la CAAMI de prendre des « mesures » en cas de manquements administratifs des dispensateurs de soins et en cas de paiements indus à ceux-ci.

Le délégué a fourni à ce sujet la précision suivante :

« De HZIV zal ermee belast worden om, in naam en voor rekening van de POD MI, maatregelen te nemen in geval van administratieve gebreken in hoofde van de zorgverleners en in geval van onverschuldigde betalingen aan de zorgverleners.

Deze maatregelen zullen inhouden dat de HZIV geen betaling van de medische en farmaceutische kosten zal uitvoeren ten aanzien van de zorgverleners, wanneer zij administratief in gebreke blijven, en dat de HZIV onverschuldigde betalingen aan de zorgverleners rechtstreeks van hen zal kunnen terugvorderen.

Het betreffen dus maatregelen ten aanzien van de zorgverleners.

Omwille van de technische complexiteit van deze maatregelen wordt geopteerd om deze nader te laten bepalen door de Koning. We stellen dan ook het volgende voor:

‘d) de door de Koning bepaalde maatregelen te nemen in geval van administratieve gebreken in hoofde van de zorgverleners en in geval van onverschuldigde betalingen aan de zorgverleners’ ».

Le Conseil d'État, section de législation, suggère de compléter le texte proposé par le délégué par la phrase suivante :

« Ces mesures impliquent le non-paiement des frais médicaux et pharmaceutiques ou la récupération des montants indument payés ».

Article 7

5. L'article 9ter, § 7, alinéa 1er, en projet, dispose que le ministre peut infliger une sanction financière au CPAS par « décision motivée ». Cet ajout est à la fois superflu et ambigu.

Il est superflu parce que de telles décisions sont régies par la loi du 29 juillet 1991 'relative à la motivation formelle des actes administratifs' et que l'obligation de motivation formelle de ces décisions découle déjà de cette loi.

Il est ambigu parce qu'une telle disposition donne à penser que l'obligation de motivation formelle n'existe que si elle est expressément prescrite dans le texte en projet.

DE GRIFFIER - LE GREFFIER

DE VOORZITTER - LE PRÉSIDENT

Wim GEURTS

Wilfried VAN VAERENBERGH